

17. “การพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง (โครงการบ้านมั่นคง)
ในพื้นที่เขตบางเขน”

โดย...นักศึกษาศึกษาฝึกงานสำนักงานเขตบางเขน

ที่มาและความสำคัญ

สืบเนื่องจากประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากประเทศเกษตรกรรมสู่ความเป็นชุมชนเมือง ในขณะที่การพัฒนาทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมและเป็นวงแคบ ส่งผลให้การกระจายความเจริญนั้นยังคงกระจุกตัวอยู่เพียงภายในพื้นที่เมืองหลวงของประเทศ ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงอพยพจากต่างจังหวัดเข้ามาหางานเลี้ยงชีพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตตัวเองดีขึ้น เมื่อผู้คนจากหลากหลายพื้นที่ต่างทยอยเข้ามาอาศัยในกรุงเทพมหานครโดยไม่มีที่อยู่ที่ต้องตามกฎหมายและขาดความมั่นคง ทำให้ต้องหาที่พักอาศัยตามที่พอหาได้ ผู้คนจึงเลือกที่จะอาศัยริมคลอง เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรและมีระบบสาธารณูปโภคที่สะดวกสบาย โดยที่ดินริมคลองนั้นๆเป็นที่สาธารณะและที่ดินราชพัสดุของกรมธนารักษ์ ภายใต้สังกัดกระทรวงการคลัง จากการไม่มีที่อยู่อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหา อาจถูกไล่ที่อยู่เสมอ โอกาสในการสร้างความมั่นคงในการตั้งถิ่นฐาน และการดำรงชีวิตของครอบครัวผู้มีรายได้น้อยในเมืองมีความไม่แน่นอน ต้องทำงานหนักหาเช้ากินค่ำ เมื่อเวลาผ่านไป ผู้คนที่อาศัยอยู่ริมคลองก็มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงไม่มีความเป็นระเบียบ ทำให้เกิดเป็นชุมชนแออัด อาคารบ้านเรือนปลูกอยู่อย่างแออัด สภาพบ้านเรือนชำรุดทรุดโทรม มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น สถานที่อยู่อาศัยมีความคับแคบ สกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคต่างๆได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดปัญหาหลากหลายประการที่ส่งผลเสียต่อผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชน อาทิ ปัญหาด้านการค้ายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความขัดแย้งของผู้คนในชุมชนเนื่องจากการขาดความเข้มแข็งของคนในชุมชน ปัญหาด้านสุขภาพและสาธารณูปโภค รวมถึงปัญหาความเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อมและปัญหาสิ่งก่อสร้างกีดขวางทางระบายน้ำอีกด้วย

การหาทางแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดกลายเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งของสังคมเมือง จากที่กล่าวข้างต้น รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญในปัญหาดังกล่าวจึงได้อนุมัติแผนการปฏิบัติการ “โครงการบ้านมั่นคงในที่ดินราชพัสดุ” จึงเป็นโครงการที่ริเริ่มขึ้นโดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ภายใต้สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดในพื้นที่ดินราชพัสดุและปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุในเขตกรุงเทพมหานครและเขตภูมิภาค มุ่งหวังให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนแออัดเกิดการพัฒนาปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยและยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ มีที่อยู่อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและบูรณาการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาประชาชนเข้ามาครอบครองและสร้างที่อยู่อาศัยรุกล้ำแนวคลอง จนเกิดปัญหุมชนแออัดที่ราชพฤกษ์ ประกอบกับในปี พ.ศ. 2554 เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สาเหตุหนึ่งเนื่องจากมีสิ่งก่อสร้างกีดขวางทางระบายน้ำในคลอง ทำให้ไม่สามารถระบายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2555 เห็นชอบข้อเสนอการบริหารจัดการสิ่งรุกล้ำลำน้ำสาธารณะ โดยให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานคร ร่วมกันดำเนินการตามกฎหมายกับผู้บุกรุกลำน้ำสาธารณะ และให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาจัดหาที่พักอาศัยถาวรให้กับผู้บุกรุก ซึ่งในระยะเร่งด่วนได้มีการกำหนดคลองสำคัญที่มีปัญหาการรุกล้ำจำนวน 9 คลอง ได้แก่ คลองบางซื่อ คลองบางเขน คลองลาดพร้าวและคลองสอง คลองเปรมประชากร คลองพระยาราชนนตรี คลองสามวา คลองลาดบัวขาว คลองประเวศบุรีรมย์ และคลองพระโขนง ต่อมาเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2557 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่งเรื่องการกำหนดมาตรการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหามุมชนแออัด และการสร้างที่อยู่อาศัยรุกล้ำแนวคลองและทางระบายน้ำ ให้ฝ่ายสังคมจิตวิทยา โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฝ่ายความมั่นคง โดยกระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร และสำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดำเนินการกำหนดมาตรการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหามุมชนแออัดและสร้างที่อยู่อาศัยรุกล้ำแนวคลองและทางระบายน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหามุมชนแออัดและสิ่งแวดลอม จึงเป็นที่มาของการดำเนินการบริหารจัดการสิ่งก่อสร้างรุกล้ำคลองลาดพร้าว และการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง (โครงการบ้านมั่นคง) ในพื้นที่เขตบางเขน

วัตถุประสงค์ของโครงการก่อสร้างบ้านมั่นคง

1. เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาและสร้างการพัฒนาที่อยู่อาศัยของชุมชนที่รุกล้ำพื้นที่สาธารณะในเขตเมือง
2. เพื่อสร้างความมั่นคงและสิทธิการครอบครองที่ดินและที่อยู่อาศัย
3. เพื่อให้เกิดการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการและสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น
4. เพื่อให้เกิดการปรับปรุง พัฒนา ก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่มีรูปแบบสอดคล้องกับวิถีชีวิต และความสามารถในการจ่ายของคนในชุมชน
5. เพื่อให้เกิดแผนงานและแนวทางในการพัฒนาชุมชนอย่างบูรณาการ เชื่อมโยงกับการพัฒนาอย่างครอบคลุมทุกด้าน
6. เพื่อให้ชุมชนมีสถานภาพได้รับการยอมรับจากหน่วยงาน สังคม และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
7. เพื่อให้เกิดการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของชุมชนที่มีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้

8. เพื่อให้เกิดระบบข้อมูลและแผนรวมของการพัฒนาชุมชนแออัดครอบคลุมทั้งหมด
9. เพื่อให้เกิดกลไกการพัฒนาที่มีส่วนร่วมหลายฝ่าย โดยชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
10. เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ของท้องถิ่นและชุมชน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโครงการ

ในการดำเนินการในโครงการบ้านมั่นคงนี้ ต้องเกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหลายหน่วยงานและองค์กรเพื่อให้เกิดการประสานงานและปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดศักยภาพในการดำเนินการและเกิดประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยในโครงการนี้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบที่มีหน้าที่แตกต่างกันไป ดังนี้

1. สำนักงานเขต (กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย) ประกอบไปด้วย
 - ฝ่ายโยธา ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือยื่นแบบขออนุญาตก่อสร้างอาคารโครงการบ้านมั่นคงในชุมชน และตรวจการก่อสร้างให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งก่อสร้างรुक้าจำลองและโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองตามนโยบายของรัฐบาล รวมถึงการประสานและบูรณาการแผนงาน การปฏิบัติ และแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อให้โครงการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด
 - ฝ่ายเทศกิจ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและความสงบเรียบร้อยในการดำเนินโครงการ
 - ฝ่ายทะเบียน ทำหน้าที่บริหารจัดการเกี่ยวกับงานทะเบียนเนื่องจากในการก่อสร้างบ้านมั่นคงของคนในชุมชนนั้นต้องมีการเปลี่ยนบ้านเลขที่ ทะเบียนบ้าน และทำการรวบรวมข้อมูลของประชาชนภายในชุมชนใหม่
2. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน หรือ พอช. (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินโครงการบ้านมั่นคงภายใต้แนวทางการให้ชุมชนบริหารจัดการโครงการของตนเองร่วมกัน โดยทางพอช.จะสนับสนุนการดำเนินโครงการในระยะแรกเพื่อสร้างองค์ความรู้ และถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่นและชุมชนร่วมกันดำเนินงานในระยะต่อไปเพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานอย่างมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนในด้านงบประมาณและเงินกู้จากภาครัฐในสองส่วนใหญ่มาก คือ งบสนับสนุนการปรับปรุงพัฒนาชุมชน และงบการปรับปรุงที่อยู่อาศัย
3. กรมธนารักษ์ (กระทรวงการคลัง) ทำหน้าที่สนับสนุนการให้เช่าที่ดินราชพัสดุในระยะยาว เพื่อให้เกิดความมั่นคงในการอยู่อาศัยของชุมชนแออัดในอัตราค่าเช่าราคาถูก โดยเน้นการผ่อนปรนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและค่าธรรมเนียมต่างๆเพื่อเอื้อต่อการปรับปรุงก่อสร้างและพัฒนาที่อยู่อาศัยของชุมชน

4. การเคหะแห่งชาติ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) ทำหน้าที่ประสานงานสร้างทางเลือกในการจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย เช่น โครงการบ้านเอื้ออาทร โครงการบ้านมั่นคง เป็นต้น
5. กรมที่ดิน (กระทรวงมหาดไทย) ทำหน้าที่รังวัดที่ราชพัสดุเพื่อให้ทราบแนวเขตที่ดิน เพื่อให้กรมธนารักษ์นำไปจัดทำรูปแบบที่ก่อนนำไปประกอบการพิจารณาให้จัดเช่าที่ดินราชพัสดุ
6. กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์) ทำหน้าที่สนับสนุนการจัดตั้งสหกรณ์เป็นนิติบุคคลเพื่อทำนิติกรรมสัญญาต่างๆในการเช่าที่ราชพัสดุกับกรมธนารักษ์และขอสินเชื่อที่อยู่อาศัยกับพอช.
7. สำนักการระบายน้ำ (กรุงเทพมหานคร) ทำหน้าที่ก่อสร้างเขื่อนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่
8. สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ และ ฝ่ายความมั่นคง (ทหาร) ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินงานของภาครัฐ พร้อมกับดูแลความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยระหว่างการดำเนินโครงการบ้านมั่นคง

ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินการโครงการบ้านมั่นคงในที่ดินราชพัสดุ

ขั้นตอนที่1 เปิดเวทีกำหนดความเข้าใจในโครงการ

เป็นการสร้างความเข้าใจ เปิดเวทีชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์และชี้แจงรายละเอียดให้กับคนในชุมชนได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและเป้าหมายของโครงการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกันและสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : พอช./สำนักงานเขต/สำนักระบายน้ำ/ทหาร/ตำรวจ

ขั้นตอนที่ 2 แบ่งงานเตรียมความพร้อมในการสำรวจข้อมูลครัวเรือนและจัดสิทธิ์ที่อยู่อาศัย

ชุมชนและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันสำรวจทุกครอบครัวในชุมชนเพื่อให้ได้มาซึ่งฐานข้อมูลของผู้ที่อยู่อาศัยอย่างถูกต้องและเป็นจริง นำไปสู่การวางแผนการพัฒนาชุมชนทุกๆเรื่อง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : พอช./กรมธนารักษ์/สำนักงานเขตบางเขน/ทหาร/ตำรวจ/เครือข่ายชุมชน

ต่อมาเมื่อมีข้อมูลของชุมชนเรียบร้อยแล้วจึงทำการจัดประชุมเวทีที่ชุมชนเพื่อให้เกิดการพิจารณาสินทรัพย์ให้กับคนในชุมชน ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญและตั้งอยู่บนฐานของความเข้าใจ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน โดยอาศัยอยู่บนข้อเท็จจริงจากข้อมูลที่ร่วมสำรวจกันเป็นตัวตั้ง โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ของผู้ที่จะได้รับสิทธิ์

ผู้ที่ได้รับสิทธิ์ตามโครงการบ้านมั่นคงในที่ดินราชพัสดุ

1. บ้านหนึ่งจะได้รับ 1 สิทธิ์ ในกรณีที่เจ้าของกรรมสิทธิ์มีบ้านหลายหลัง ขอสงวนสิทธิ์ให้เจ้าของบ้านเพียงสิทธิ์เดียวและต้องอาศัยอยู่จริง
2. ในกรณีที่ในครัวเรือนมีสมาชิกเกิน 8 คน อาจมีการให้สิทธิ์ขยายเพิ่มอีก 1 สิทธิ์
3. บ้านที่ได้รับสิทธิ์เพิ่มเติมต้องเป็นครอบครัวที่รับภาระค่าใช้จ่ายได้ โดยไม่ทอดทิ้งพ่อแม่หรือผู้สูงอายุ
4. กลุ่มบ้านเช่าต้องอาศัยจริงอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 5 ปี ยกเว้นผู้เช่าที่ย้ายในท้องถิ่นเดียวกัน ควรอาศัยในชุมชนไม่ต่ำกว่า 2 ปี โดยให้คณะกรรมการชุมชนพิจารณาเป็นกรณีๆไป
5. บ้านหลังหนึ่งสามารถรับสิทธิ์ได้เพียงโครงการเดียว
6. การย้ายไปสร้างชุมชนในที่ดินใหม่ ไม่ให้สิทธิ์เจ้าของบ้านเช่าที่ไม่ได้อยู่อาศัยจริงในชุมชน แต่ต้องการสร้างรายได้ในที่ดินใหม่ ยกเว้น บางครอบครัวไม่สามารถจ่ายค่าที่อยู่อาศัยได้ ชุมชนอาจพิจารณาให้ครอบครัวนั้นๆ แก้ปัญหาโดยแบ่งห้องให้เช่า
7. การย้ายไปสร้างชุมชนใหม่ ผู้ได้รับสิทธิ์ต้องมีแผนการเช่าอยู่อาศัย หรือปลูกสร้างบ้านในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : พอช./กรมธนารักษ์/สำนักงานเขตบางเขน/ทหาร/ตำรวจ/เครือข่ายชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์และจัดตั้งสหกรณ์

เป็นการรวมกลุ่มกันในการจัดตั้งสหกรณ์เคหสถานตามโครงการบ้านมั่นคงในที่ดินราชพัสดุ จัดทะเบียนเพื่อเป็นฐานเงินของตนเอง เรียนรู้ระบบการจัดการร่วมกันวางระบบ กติกา การออมและสินเชื่อร่วมกับภาคีต่างๆในท้องถิ่น ภาครัฐจะอุดหนุนเงินงบประมาณค่าสาธารณูปโภคและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ซึ่งนอกจากจะสร้างความเข้มแข็งได้แล้วนั้น ยังสร้างให้เกิดสังคมที่เป็นชุมชนมั่นคง เข้มแข็ง มีการช่วยเหลือซึ่งกัน

และกัน อันจะนำไปสู่การสร้าง ความมั่นคงของชีวิตด้านสังคมและเศรษฐกิจแก่ชาวชุมชน โดยในการจัดตั้ง สหกรณ์จะมีหลักการตามกระบวนการสหกรณ์ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการจัดตั้งสหกรณ์

1. เตรียมการเบื้องต้น

1.1 รวบรวมกลุ่มบุคคลที่มีกิจการร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน บุคคลที่รวมกันนี้ต้องเป็นบุคคล ธรรมดา และบรรลุนิติภาวะ

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมของสหกรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้น เพื่อให้บริการและส่งเสริมฐานะ ทาง เศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก ทั้งนี้ จะต้องเป็นไปตามหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ เพื่อ เป็นแนวทางในการกำหนดประเภทสหกรณ์

1.3 จัดทำร่างแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่จะจัด ตั้งขึ้น อย่างคร่าวๆ อย่างน้อย 1 – 3 ปี ประกอบด้วย ธุรกิจที่จะให้บริการแก่สมาชิก การจัดจ้างเจ้าหน้าที่ แหล่งที่มา ของเงินทุน รายได้และค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ และความเหมาะสมในการจัดตั้งสหกรณ์

เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ 1.1 – 1.3 แล้ว หากผู้สนใจจะจัดตั้งสหกรณ์เห็นว่ามีความเป็นไปได้ในการขจัด ทะเบียนสหกรณ์ จึงดำเนินการในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

2. ประสานงาน

คณะบุคคลซึ่ง ประสงค์จะจัดตั้งสหกรณ์แต่งตั้งตัวแทนในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่กลุ่มจัด ตั้งและส่งเสริม สหกรณ์ ณ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำหรับกรุงเทพมหานครติดต่อที่สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1, พื้นที่ 2 ในพื้นที่ที่จะจัดตั้งสหกรณ์

2.1 เพื่อดำเนินการประชุมและจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง จากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือนักวิชาการ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ด้านสหกรณ์

2.2 ขอคำแนะนำในการจัดทำแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์และอื่นๆ

2.3 กำหนดวันประชุมในแต่ละครั้ง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าร่วมประชุมชี้แจง และแนะนำ การดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. จัดประชุมผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ เพื่อพิจารณา

3.1 กำหนดชื่อสหกรณ์ที่จะขอจัดตั้งอย่างน้อย 3 ชื่อ เรียงลำดับตามความต้องการ

3.2 คัดเลือกบุคคลในที่ประชุม จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน เป็นผู้แทนเพื่อดำเนินการ ขอจดทะเบียน สหกรณ์ เรียกว่า “คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์” แล้วให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์เลือกในระหว่างกันเอง เป็นประธาน รอง ประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก

3.3 เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ ประเภทของสหกรณ์ กำหนดแผนดำเนินการ เกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ และร่างข้อบังคับ (เฉพาะส่วนที่สำคัญ) เพื่อให้คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ใช้ ประกอบการพิจารณาต่อไป

3.4 คณะผู้จัดตั้งจะต้องดำเนินการยื่นเรื่องขอจดทะเบียน

4. ประชุมคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ เพื่อพิจารณา

4.1 เลือกประเภทสหกรณ์ และกำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่จะจัดตั้ง

4.2 จัดทำแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์

4.3 จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ตามใบสมัครที่รวบรวมได้ พร้อมทั้งกำหนด รูปแบบการจัดทำทะเบียนสมาชิกและทะเบียนหุ้น

4.4 จัดทำร่างข้อบังคับสหกรณ์

5. ประชุมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิก เพื่อพิจารณา

5.1 รับทราบชื่อ การกำหนดประเภท และวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ที่คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์เสนอ

5.2 แผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์

5.3 ร่างข้อบังคับของสหกรณ์

6. คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ยื่นคำขอจดทะเบียนสหกรณ์ พร้อมเอกสารประกอบที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหรือ สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1, พื้นที่ 2 แห่งท้องที่ที่ตั้งสำนักงานสหกรณ์ ประกอบด้วย

6.1 คำขอจดทะเบียนสหกรณ์ จำนวน 2 ชุด

6.2 สำเนารายงานการประชุมผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 2 ชุด

6.3 สำเนารายงานการประชุมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 2 ชุด

6.4 บัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 2 ชุด

6.5 แผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ จำนวน 2 ชุด

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : พอช./ กรมส่งเสริมสหกรณ์

ขั้นตอนที่ 4 ร่วมวางผังออกแบบบ้านและออกแบบชุมชน ควบคู่ไปกับการจัดการเรื่องที่ดิน

ร่วมกันสร้างชุมชนตามวิถีชีวิตและสังคมโดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ละครอบครัวที่มีความหลากหลายทั้งจำนวนอาชีพ ร่วมกันวางผังออกแบบบ้านตามใจผู้อยู่ เพื่อให้เกิดการยอมรับโดยทั่วกัน ในขณะเดียวกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะลงทำการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบรังวัดพื้นที่เพื่อให้ทราบแนวเขตและเนื้อที่เช่าที่แน่นอน พร้อมจัดทำแผนที่เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาจัดให้เช่าต่อไป

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : พอช./กรมธนารักษ์/สำนักงานเขตบางเขน/ทหาร/ตำรวจ/เครือข่ายชุมชน

ขั้นตอนที่ 5 อำนวยสินเชื่อ จัดทำสรุปข้อมูล เสนอโครงการและอนุมัติงบประมาณพัฒนา

เป็นการที่พอช.เสนอและอนุมัติหลักการ ขอรับเงินสนับสนุนงบประมาณค่าสาธารณูปโภคและวงเงินกู้เพื่อการก่อสร้างบ้านตามแผนผังและแบบแปลนที่กำหนด ต่อมาเมื่อได้รับการอนุมัติให้เช่าที่แล้วจะมีการกำหนดอัตราค่าเช่า ค่าธรรมเนียมต่างๆเกี่ยวกับที่ดินราชพัสดุในอัตราผ่อนปรน และการจัดทำสัญญาเช่าที่ดินราชพัสดุ โดยในการสนับสนุนงบประมาณจากคณะรัฐมนตรีในโครงการนี้ จะประกอบไปด้วย

ตารางแสดงการสนับสนุนงบประมาณโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยริมคลอง

1. งบประมาณระบบสาธารณูปโภค	สนับสนุนการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค	50,000 บาท
2. งบอุดหนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัย	การซ่อมแซมปรับปรุงบ้าน สมทบซื้อที่ดิน	25,000 บาท
3. งบช่วยเหลือแบ่งเบาภาระผู้ได้รับผลกระทบ	- การปลูกที่พักอาศัยชั่วคราว/ค่าเช่าที่พัก/บ้านถาวร ครั้วเรือนละ 18,000 บาท (3,000บาท เป็นเวลา 6 เดือน) - งบช่วยเหลือแบ่งเบาภาระผู้ได้รับผลกระทบ 54,000 บาท (การรื้อถอนที่อยู่อาศัย/การจัดทำระบบบำบัดน้ำเสีย)	72,000 บาท
4. งบบริหารจัดการ	สนับสนุนการทำงานในชุมชนและภาคี หน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือและสนับสนุน	50,000 – 500,000 บาท/ชุมชน
5. งบสินเชื่อที่อยู่อาศัย	กู้ยืมเพื่อปลูกสร้างบ้านบนที่เช่าที่ดิน (อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ระยะเวลาไม่เกิน 20 ปี) - กรณีปลูกสร้างบ้านในที่เช่า - กรณีซื้อที่ดิน และปลูกสร้างบ้าน	ไม่เกิน 330,000 บาท ไม่เกิน 360,000 บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : พอช.

ขั้นตอนที่ 6 การรื้อย้าย วางแผนก่อสร้างและขออนุญาตก่อสร้าง

เป็นขั้นตอนที่กรมธนารักษ์จะจัดทำสัญญาเช่าให้ความเห็นชอบ ทางสหกรณ์เคหะสถานจำเป็นต้องทำหนังสือมอบอำนาจ และลงนามในหนังสือรับรองการปลูกสร้างอาคารในที่ดินราชพัสดุและสัญญาเช่า หลังจากนั้นสหกรณ์จะขอยื่นแบบขออนุญาตก่อสร้างให้กับทางสำนักงานเขตเพื่อพิจารณา โดยระหว่างรอการอนุญาตก่อสร้าง ชุมชนและสหกรณ์จะวางแผนให้การรื้อย้ายและเริ่มรื้อย้ายโดยใช้งบประมาณช่วยเหลือจากพอช. เมื่อได้รับการอนุญาตแล้วจึงเข้าสู่ขั้นตอนการทำนิติกรรมสัญญากับผู้รับเหมาในการก่อสร้างบ้าน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : พอช./สนง.เขต/สำนักระบายน้ำ/กรมธนารักษ์/สหกรณ์ชุมชน

ขั้นตอนที่ 7 ทำนิติกรรมสัญญา ตั้งเบงกบประมาณ (ในกรณีที่ใช้สินเชื่อหรือเงินกู้ หรือรับการสนับสนุนงบประมาณ สาธารณูปโภค เงินช่วยเหลือ)

เป็นกระบวนการทำนิติกรรมสัญญาระหว่างทางสหกรณ์ชุมชน ร่วมกับพอช. เพื่อการอำนวยความสะดวกของชาวบ้านในชุมชน และรับเงินสนับสนุนในรูปแบบต่างๆที่กล่าวไปข้างต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : พอช./สหกรณ์ชุมชน/เครือข่ายชุมชน

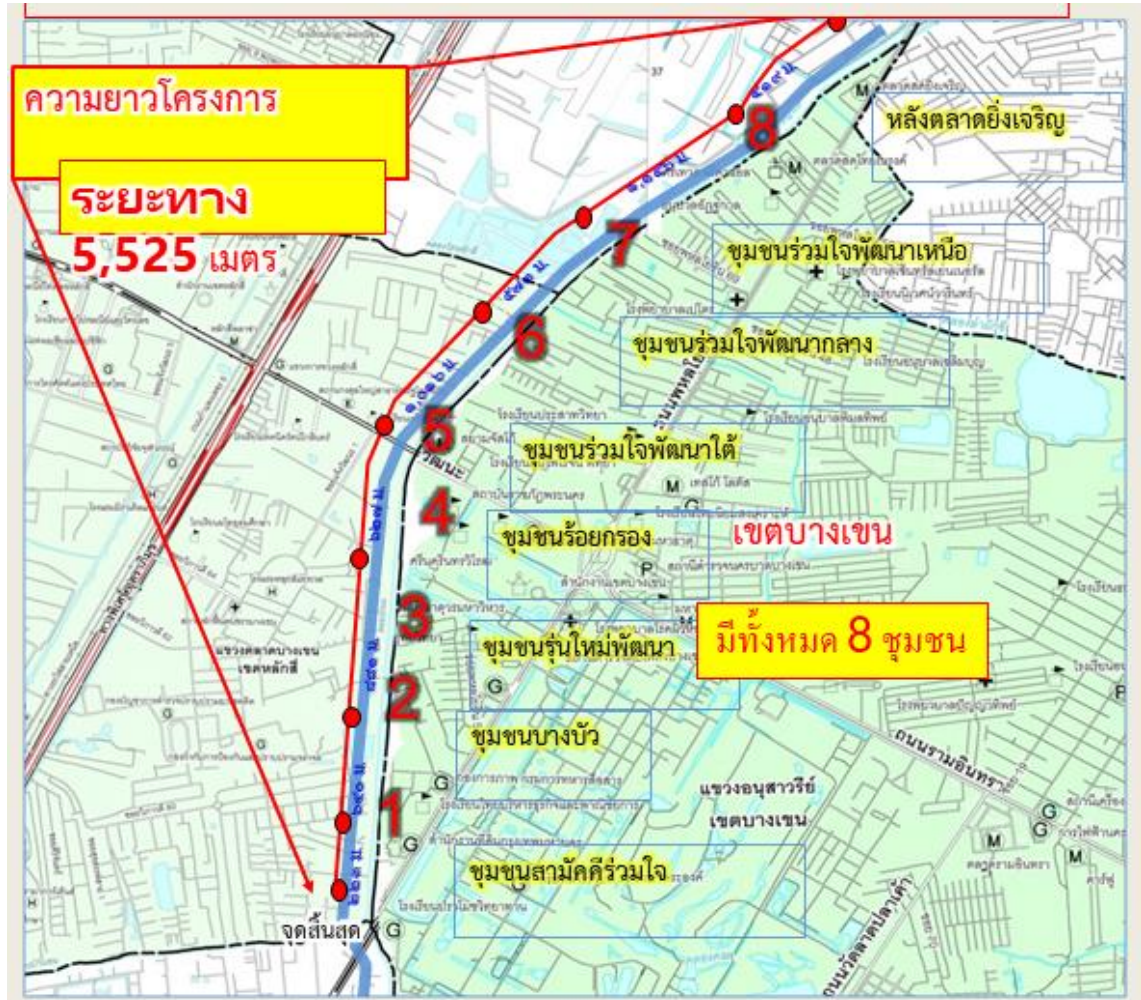
ขั้นตอนที่ 8 ก่อสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิต

ดำเนินการตามแผนและเฟสการก่อสร้าง ข้อตกลงในแต่ละชุมชนจะมีความแตกต่างกัน บางรายจะจัดจ้างและทำนิติกรรมสัญญาการก่อสร้างบ้านจากผู้รับเหมาจากภายนอก หรืออาจจ้างช่างของชุมชนให้ช่วยทำการก่อสร้างปลูกสร้างของชุมชน โดยทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจประสานบุคลากรภายในหน่วยงานเพื่อมาช่วยอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานในขั้นตอนการก่อสร้างมั่นคงต่อไป หลังจากดำเนินการสร้างบ้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว หน่วยงานภาครัฐจะเข้ามาสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในชุมชนในด้านต่างๆ อาทิ การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อเสริมสร้างการสร้างรายได้ การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน การสร้างบ้านหนังสือ รวมถึงการพัฒนาจุดเชื่อมต่อการคมนาคมในชุมชน เช่น ท่าเรือ เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : พอช./สหกรณ์ชุมชน/เครือข่ายชุมชน

ข้อมูลชุมชนในพื้นที่เขตบางเขน

สำหรับในพื้นที่เขตบางเขน มีชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการบริหารจัดการสิ่งก่อสร้างที่รูกล้ำลำน้ำสาธารณะ รวมทั้งสิ้น 8 ชุมชน ดังนี้

ชุมชนริมคลองในพื้นที่เขตบางเขน

1. ชุมชนที่จัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนสามัคคีร่วมใจ, ชุมชนบางบัว, ชุมชนรุ่งใหม่พัฒนา, ชุมชนร้อยกรอง, ชุมชนร่วมใจพัฒนาใต้, ชุมชนร่วมใจพัฒนากลาง, ชุมชนร่วมใจพัฒนาเหนือ ทั้งนี้ มีชุมชนที่ได้ดำเนินโครงการบ้านมั่นคงสำเร็จไปแล้ว 1 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบางบัว
2. ชุมชนที่ไม่ได้จัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหลังตลาดยิ่งเจริญ

การดำเนินงานของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)

เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง ได้ร่วมกับสำนักงานเขตบางเขน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดประชุมเวทีที่ประชาคมแจ้งประชาสัมพันธ์ในโครงการบ้านมั่นคง และจัดประชุมเวทีย่อยในชุมชนตามขั้นตอนในโครงการบ้านมั่นคง

นอกจากนี้ ยังได้ร่วมกับสำนักงานเขตบางเขน และฝ่ายความมั่นคง ดำเนินการสำรวจข้อมูลชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาจัดวางแผนการดำเนินการและแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ

ผลการสำรวจข้อมูล

สำนักงานเขตบางเขน มีชุมชนที่อยู่ริมคลองลาดพร้าว รวมทั้งสิ้น จำนวน 8 ชุมชน ระยะทางทั้งสิ้น 5,525 เมตร ดังนี้

อันดับที่	ชื่อชุมชน	ครัวเรือน	จำนวนหลังคาเรือน			ประชากร		
			นอกแนว เขื่อน	ในแนว เขื่อน	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1	ชุมชนสามัคคีร่วมใจ	34	22	4	26	37	50	87
2	ชุมชนบางบัว		สร้างบ้านมั่นคงแล้วเสร็จแล้ว จำนวน 229 ครัวเรือน ตั้งแต่ปี.ศ. 2552					
3	ชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา	192	91	85	176	480	468	948
4	ชุมชนร้อยกรอง	155	83	66	149	281	278	559
5	ชุมชนร่วมใจพัฒนาใต้	203	107	96	203	123	116	239
6	ชุมชนร่วมใจพัฒนากลาง	55	37	21	58	199	428	827
7	ชุมชนร่วมใจพัฒนาเหนือ	348	189	128	317	662	694	1356
8	ชุมชนหลังตลาดยิ่งเจริญ	77	77	71	148	294	331	625
รวม		1145	606	471	1077	2276	2365	4641

ตารางสรุปข้อมูลชุมชนริมคลองลาดพร้าวในพื้นที่เขตบางเขน

สำนักงานเขตบางเขน

ลำดับที่	ชุมชน	ความยาว (เมตร)	จำนวนหลังคาเรือน	ในแนวก่อสร้างเขื่อน						นอกแนวเขื่อน						ร้อยละ	หมายเหตุ		
				สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ (แยกแสดง)		เข้าร่วม	ไม่เข้าร่วม			สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ (แยกแสดง)		เข้าร่วม	ไม่เข้าร่วม					ในแนวก่อสร้างเขื่อน	นอกแนวเขื่อน
				จำนวนหลังคาเรือน	สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ (แยกแสดง)		ไม่เข้าร่วม (รวม)	เครือข่ายสิทธิชุมชนริมคลอง	ไม่ร่วมด้วยเหตุผลอื่นๆ	จำนวนหลังคาเรือน	สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ (แยกแสดง)		ไม่เข้าร่วม (รวม)	เครือข่ายสิทธิชุมชนริมคลอง	ไม่ร่วมด้วยเหตุผลอื่นๆ				
1	หลังตลาดยิ่งเจริญ	419	148	71	1	71	0	0	0	77	1	77	0	0	0				
2	ร่วมใจพัฒนาเหนือ	1146	317	128	4	92	36	0	36	189	0	133	56	3	53	1			
3	ร่วมใจพัฒนากลาง	573	58	21	2	2	19	14	5	37	0	0	37	33	4	7			
4	ร่วมใจพัฒนาใต้	1016	203	96	3	40	56	42	14	107	3	52	55	8	47				
5	ร้อยกรอง	627	149	66	6	50	16	7	9	83	1	60	23	18	5	14	9		
6	รุ่นใหม่พัฒนา	881	176	85	2	73	12	10	2	91	0	69	22	15	7	32	31		
	รวม	4662	1051	467	18	328	139	73	66	584	5	391	193	77	116	54	40		
7	บางบัว	640								0	0						สร้างบ้านมั่นคงเสร็จแล้ว		
8	สามัคคีร่วมใจ	223	26	4	0	4	0	0	0	22	0	22	0	0	0	1	13	เขื่อนเดิม	
	รวม	863	26	4	0	4	0	0	0	22	0	22	0	0	0		13		
	รวมทั้งสิ้น	5525	1077	471	18	332	139	73	66	606	5	413	193	77	116	54	106		

การดำเนินงานของสำนักงานเขตบางเขน

1. การประชาสัมพันธ์ชี้แจงความเข้าใจ และกระบวนการพัฒนาที่อยู่อาศัย : สำนักงานเขตบางเขนได้จัดเวทีประชาคมและประชุมเวทีชาวบ้านในชุมชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประชาสัมพันธ์ชี้แจงโครงการและแนวทางการให้ความช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัยแก่ประชาชนในชุมชนตั้งแต่ช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2558 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน
2. การประชุมเกี่ยวกับการจัดหาที่อยู่อาศัย : สำนักงานเขตบางเขนได้มีการจัดประชุมร่วมกับคณะทำงานติดตามความคืบหน้า สรุปผลการดำเนินการและแก้ไขปัญหาหาอุปสรรคในการดำเนินงานมาโดยตลอด
3. สำนักงานเขตบางเขน ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในกระบวนการดำเนินงานโครงการบ้านมั่นคง อาทิ การเข้าประชุมสมาชิกชุมชน ในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาการค้างชำระเงินของสมาชิก การบริหารจัดการของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ การเข้าร่วมการประชุมเวทีชาวบ้านในการออกแบบผังชุมชน, พิจารณาสีทึบ, สรุปข้อมูลครัวเรือนและข้อมูลสินเชื่อรายครัวเรือนในโครงการบ้านมั่นคง, ชี้แจงทำความเข้าใจแนวทางการจัดตั้งสหกรณ์ รวมถึงการร่วมลงพื้นที่รังวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดินราชพัสดุ

การดำเนินงานของฝ่ายความมั่นคงและสถานีตำรวจในท้องที่

สนับสนุนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆในการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงสร้างความเข้าใจกับการดำเนินงานตามโครงการและดูแลความสงบเรียบร้อยระหว่างการลงพื้นที่ปฏิบัติงานในชุมชนทุกครั้ง

การดำเนินงานของกรมส่งเสริมสหกรณ์

ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งสหกรณ์เคหะสถานเพื่อให้ชุมชนมีกลุ่มหรือองค์กรที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล สามารถดำเนินการเช่าที่ดินราชพัสดุและขอสินเชื่อที่อยู่อาศัย และให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง โปร่งใส ตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ผลการดำเนินงานโครงการบ้านมั่นคง ในพื้นที่เขตบางเขน

1. ชุมชนสามัคคีร่วมใจ

- เชื้อนเดิมสร้างเสร็จแล้ว ระยะทาง 223 เมตร อยู่ในระหว่างการดำเนินการสร้างบ้านมั่นคงจำนวน 26 หลัง ทำการตอกเสาเข็มหมดแล้ว

2. ชุมชนบางบัว

- เป็นชุมชนที่ดำเนินโครงการบ้านมั่นคงเสร็จแล้วจึงไม่มีบ้านอยู่ในแนวก่อสร้างเชื้อน ระยะทาง 640 เมตร ขณะนี้กำลังดำเนินการตอกเสาเข็มสร้างเชื้อน ระยะทาง 270 เมตร โดย บริษัท กู๊ด เฟรนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด

3. ชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา

- ระยะทางชุมชน 881 เมตร

- ขณะนี้ดำเนินการถึงขั้นตอนที่ 8 ได้รับสัญญาเช่าที่ราชพัสดุกับกรมธนารักษ์แล้ว เป็นชุมชนที่อยู่ในระหว่างการสร้างบ้านมั่นคงจำนวน 176 หลังคาเรือน ขณะนี้กำลังดำเนินการในเฟสที่ 1, 2 และ 4 ก่อสร้างบ้านมั่นคงไปแล้ว 95 หลัง

- มีบ้านในแนวก่อสร้างเชื้อน จำนวน 85 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 73 ครั้วเรือน ไม่เข้าร่วมโครงการ 12 ครั้วเรือน และมีบ้านนอกแนวเชื้อน 91 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 69 ครั้วเรือน ไม่เข้าร่วมโครงการ 22 ครั้วเรือน

- มีการรื้อย้ายบ้านในแนวก่อสร้างเชื้อนในเฟสที่ 1 และ 2 แล้ว 32 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 37 และนอกแนวเชื้อน 31 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 34

- เริ่มมีการตอกเสาในแนวก่อสร้างเชื้อนในพื้นที่เฟส 1 แล้วบางส่วน

4. ชุมชนร้อยกรอง

- ระยะทางชุมชน 627 เมตร

- ขณะนี้ดำเนินการถึงขั้นตอนที่ 8 ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินราชพัสดุกับกรมธนารักษ์แล้ว มีบ้านอยู่ในแนวก่อสร้างเชื้อน 66 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 50 ครั้วเรือน ไม่เข้าร่วมโครงการ 16 และมีบ้านนอกแนวเชื้อน 83 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 60 ครั้วเรือน ไม่เข้าร่วมโครงการ 23 ครั้วเรือน และดำเนินโครงการบ้านมั่นคงไปแล้ว 14 หลัง

- มีการรื้อย้ายบ้านในแนวก่อสร้างเชื้อน เฟสที่ 1 และ 2 แล้ว 14 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 21 และนอกแนวเชื้อน 9 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 11 และในขณะนี้ได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างบ้านมั่นคงไปบ้างแล้ว

5. ชุมชนร่วมใจพัฒนาใต้

- ระยะทางชุมชน 1016 เมตร
- ขณะนี้ดำเนินการถึงขั้นตอนที่ 3 และ 4 กำลังดำเนินการจัดผังชุมชนและจัดตั้งสหกรณ์
- มีบ้านในแนวก่อสร้างเขื่อน 96 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 40 คร้วเรือน ไม่เข้าร่วมโครงการ 56 คร้วเรือน และมีบ้านนอกแนวเขื่อน 107 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 52 คร้วเรือน ไม่เข้าร่วมโครงการ 55 คร้วเรือน
- ในชุมชนยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคงและยังไม่พิจารณาสิทธิ มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มที่เห็นต่างรวมถึงเครือข่ายสิทธิชุมชนริมคลอง

6. ชุมชนร่วมใจพัฒนากลาง

- ระยะทางชุมชน 573 เมตร
- ขณะนี้กำลังดำเนินการอยู่ในขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาสิทธิ ยังไม่มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งสหกรณ์
- มีบ้านในแนวก่อสร้างเขื่อน 21 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 2 คร้วเรือน ไม่เข้าร่วมโครงการ 19 คร้วเรือน และมีบ้านนอกแนวเขื่อน 37 หลังคาเรือน ไม่มีผู้เข้าร่วมโครงการ และมีผู้ไม่เข้าร่วมโครงการ 37 คร้วเรือน
- มีการรื้อย้ายบ้านในแนวก่อสร้างเขื่อนไปแล้ว 7 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 30
- ในชุมชนยังไม่เข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคง

7. ชุมชนร่วมใจพัฒนาเหนือ

- ระยะทางชุมชน 1146 เมตร
- ขณะนี้ดำเนินการโครงการอยู่ในขั้นตอนที่ 4 มีการจัดประชุมเวทีชาวบ้านในการร่วมกันออกแบบวางผังชุมชนใหม่ โนโซน 1 และ 2 จะเป็นรูปแบบบ้านแถว จำนวน 180 หลังและนำสมาชิกโนโซน 3 มาร่วมอาศัยด้วย
- มีบ้านในแนวก่อสร้างเขื่อน 128 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 92 คร้วเรือน ไม่เข้าร่วมโครงการ 36 คร้วเรือน และมีบ้านนอกแนวเขื่อน 189 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 133 คร้วเรือน ไม่เข้าร่วมโครงการ 56 คร้วเรือน
- มีการรื้อย้ายบ้านในแนวก่อสร้างเขื่อนไปแล้ว 1 หลังคาเรือน

8. ชุมชนหลังตลาดยิ่งเจริญ

- ระยะทางชุมชน 419 เมตร
- ขณะนี้ดำเนินการโครงการบ้านมั่นคงอยู่ในขั้นตอนที่ 4 การทำผังแบบใหม่บ้านแล้ว และจัดตั้งสหกรณ์เคหะสถานโครงการบ้านมั่นคงเรียบร้อยแล้ว พร้อมเข้าสู่โครงการบ้านมั่นคงและรื้อย้ายบ้าน
- มีบ้านในแนวก่อสร้างเขื่อน 71 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 71 ครั้วเรือน ไม่มีผู้ไม่เข้าร่วมโครงการและมีบ้านนอกแนวเขื่อน 77 หลังคาเรือน เข้าร่วมโครงการ 77 ครั้วเรือน และไม่มีผู้ไม่เข้าร่วมโครงการ

ปัญหาอุปสรรคระหว่างการดำเนินการ

1. ชุมชนรุ่นใหม่พัฒนา

- ประสบปัญหาเสาไฟฟ้าและสายสื่อสารเคเบิลกีดขวาง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการก่อสร้างบ้านมั่นคง
- ประชาชนในชุมชนบางรายที่มีพื้นที่บ้านมาก หรือทำธุรกิจบ้านเช่า ไม่ต้องการรื้อย้ายออก เนื่องจากไม่ต้องการสูญเสียผลประโยชน์ รวมถึงบางส่วนไม่ยอมเข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคง กลุ่มออมทรัพย์และสหกรณ์ แต่มีข้อเรียกร้องเงินค่าชดเชยในการรื้อย้าย

2. ชุมชนรื้อยกทรง

- การรื้อย้ายบ้านในเฟสที่ 4,5 เจ้าของบ้านส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ แต่ยังมีติดปัญหาผู้ไม่เข้าร่วมโครงการที่เป็นกลุ่มผู้ไม่เข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคง ประเภทเจ้าของบ้านเช่า หอพัก ส่งผลให้มีปัญหาด้านการขอช่วยเหลือ (ค่าเช่าบ้าน ค่ารื้อย้าย ค่าขนส่ง) ยังอยู่ในขั้นตอนการขออนุมัติจากพอช. ประกอบกับผู้ไม่เข้าร่วมโครงการที่อยู่นอกแนวเขื่อน ไม่ยินยอมรื้อย้ายบ้าน ทำให้ผู้ที่อยู่ในแนวเขื่อนไม่สามารถสร้างบ้านมั่นคงตามผังชุมชนใหม่ได้

3. ชุมชนร่วมใจพัฒนาใต้

- ประสบปัญหาการมีสมาชิกแกนนำกลุ่มเครือข่ายสิทธิชุมชนริมคลองอยู่ในชุมชน ทำให้เกิดปัญหาในการขับเคลื่อน การรื้อย้ายและดำเนินโครงการบ้านมั่นคง กลุ่มผู้ไม่เข้าร่วมโครงการไม่ประสงค์ให้พอช. ลงพื้นที่ขับเคลื่อนโครงการและมีการคัดค้านอย่างชัดเจน

4. ชุมชนหลังตลาดยิ่งเจริญ

- ปัญหาการตรวจสอบแนวเขตที่ดินราชพัสดุ เนื่องจากประชาชนในชุมชนยังมีข้อสงสัย ต้องการทราบพื้นที่ที่แน่นอน ทางชุมชนต้องการให้รังวัดแนวเขตที่ดินใหม่ เพื่อให้ทราบขนาด ขอบเขตที่ดินที่ชัดเจน ก่อนจะมีการออกแบบวางผัง และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ อาจเพิ่มแนวทางในการประชาสัมพันธ์ถึงผลสัมฤทธิ์ต่อประชาชนในชุมชนเองหลังจากการดำเนินโครงการบ้านมั่นคงและการสร้างเขื่อนเสร็จแล้ว อาจเป็นการเผยแพร่สื่อต่างๆให้เข้าถึงประชาชนในชุมชนได้มากขึ้น อาทิ เพิ่มการติดป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณทางเข้า-ออกและทางเดินในชุมชน, การแจกใบปลิว แผ่นพับ หนังสือเล่มเล็กแสดงรายละเอียดโครงการ, การเผยแพร่คลิปวิดีโอขณะเปิดประชุมเวทีชุมชน เกี่ยวกับการสอบถามความเห็นของประชาชนในชุมชนที่ดำเนินโครงการบ้านมั่นคงสำเร็จแล้ว ว่าเกิดผลดีต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชนอย่างไร เพื่อจูงใจให้ประชาชนที่ไม่ให้ความร่วมมือกับโครงการ เกิดความรู้สึกร่วม และให้ความสนใจ ใส่ใจมากขึ้น นอกจากนี้ อาจเพิ่มช่องทางต่างๆในการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนในชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐ อาทิ การสร้าง LINE Official ของโครงการบ้านมั่นคงในพื้นที่เขตบางเขน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการติดตามผลงาน และสื่อสารกับประชาชนในชุมชน
2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ พิจารณาและดำเนินมาตรการทางกฎหมายกับผู้คัดค้านโครงการ ไม่ยินยอมรื้อย้ายบ้าน เนื่องจากมีสถานะเป็นผู้บุกรุกกระทำผิดทางกฎหมาย ส่งผลให้การดำเนินโครงการเกิดความล่าช้า